

Bugün öz dil bayramı kutlanıyor

Özümüze Doğru

Yeni Türk yazılığını Arap yazılığıyla değiştirdiğimizde bu işin başlanıyacağını, dilimizin güzelliğini yitireceğimizi söyleyenler az değildi.

Yeni yazılık, birkaç yıl içinde inanınca bir amaçla ulaştı. Köylü, Şarh rap yazılığı karşısında uğradığı güçlerden kolayca silkindi, okuyup yazma gibi büyük bir kınkına kavuştu. Bundan sonra dilimize ötedenberi aşılanmış olan yabancı sözleri ayıklama savaşı geliyordu.

Türk budunu eski kökünün bir anından yepyeni, canlı bir dal gibi ukanı fıskırdı. Onun açan çiçekleri, eşilenen yaprakları, verdiği yemişir bambaşka bir koku ve renkle gözleri alıyordu.

Boyle gür, yeni filizin çevresinde tek diken, yaramaz ot bırakmak gerekti. Bunun için öz dilimize avusmak en büyük isteğimiz oldu.

Birkaç yıl içinde bir kez olsun yatır kayguya düşmeden, emekler verecek ortaya büyük, özlü işler kondu. E anladık ki Türkün öz dili, diğer dillerin dilleri gibi zengin, özlü, güzel, düzensizdir.

Toplanan 50 bin söz, bugün Türk yazarlarının içinde, yurdun her bucağında, Türk Acununda eşsiz, güzel, kulaklarımıza, dilimize tat veren sözlerdir.

İlk bakımda bunun böyle olduğu öze çarpar. Bir Acundan, diğer Acuna yayılan, bir çok eşsiz akın yapan, yüce, geniş şarlar kuran Türk gibi bir budunun dilinin yokluğu, çelimsiz olduğunu söylemek zavalılıktan başka ne olabilir?..

Şimdi bütünüme düşün iş, dilimize kısa bir çağ içinde özlü bir düzen vermek olmalıdır. Hele yazıcılarımız, düşüncegenlerimize düşen başkaca iş bölmü bu kaygı olmalıdır. Verilecek emekler yakın günlerde Türk dilinin güzel yazıya gelir ne ince, ne özlü bir dil olduğunu gösterecektir.

Dilinin özünü benimsemiş, dilinin güzel kaynağına eremeyen bir budun, başka budunların kültürü altında ezilir. Kendi benliğini yitirir, bundan dolayı değil midir ki, Osmanlı hanlığı altı yüz yıl yaşadığı halde arkasında bir dil boyu bırakmadı. Bir sıra İran bir sıra Arap, bir sıra Frenk çeşitleri içinde, kendi varlığına gözlerini kapayarak şaşkınlığa düştü.

Şimdi bu şaşkınlıktan kurtuluyoruz, dilimizin öz kaynağına kavuşuyoruz, öz bu kaynaktan alacağımız nesne büyük olacaktır.

Frak üzerinde silindir yerine sanki asıl güllünc bir kük olursa Türkün dilindeki Arap, Farsı sözler de böyledir.

Yurdumuzda bir çok değişiklikler oldu. Bütün illiklerin gözümüzde; bunlara imrenerek bakıyorlar. Yarın da öz dilimizin arılığına, düzenine, inceliğine bakarak imreneceklerdir.

İş güzel, gördüğü güzel, varlığı güzel, geçimi güzel, bunların bütününde dili güzel bir budun olarak tanınmak, ulus için ne mutludur.

Ferit Celâl

Dil şenliği için duygum

Dil; bir millet ekiminin milli benliğinin ve milli birliğinin tam ve açık anlatıcısıdır. Bu yünden dil bir milletin yaşamı ve tutunması için ilk bir bağ ve sağlam bir temelir. Dilinin özünü yitiren bir budun milli varlığını elden kaçırmış bir topluluk demektir.

Bu dipdiri inan karşısında Uluğbudunun gönlümüze sevinç, içimize sıcaklık verecek, karışık ve karışık güzel bir yazma ve konuşma dili benimsememiz için açtığı ve ön olduğu bu verimli çığırın yüce ve çelimsiz inkişafına başlı başına bir değeri vardır. Bundan ötürüdür ki dil şenliğini candan ve içten gelen bir duygu ve tatlı bir ürperme ile kutlarız.

Caat İhsan

Türk dili

Bayramına aydı

Kurtuluş, yaşayış, yükseliş kalkınmalarının en bolamadısı, en özlüsü "Gazi", dilinin bayramıdır.

A. RIZA

Bugün: Türk dilinin kurtuluş bayramına coşan, kaynayan bir içtekle kutluyoruz...

Bugün: yadellerin dillerine tutsak olmuş; bütün dili, nin kurtulma gününün ikinci yıl dönümünü yaşıyoruz...

Bugün: Türk ulus'unun özgelelere karşı illik ülküsünü, kalkınma savını, acunlara yayan "Ulu Gazi", nin biz arı urukuna armağan ettiği saygı değer günlerinden bir gününü gene ışılatıyoruz. Mutlu bir bayram çağını alkışlıyoruz...

Yer yüzünde doğup büyüyen; konup göçen; bütün illere... Uza-yıp genişleyen; yayılıp acuna ışıık veren; bütün ulus'lara, obalara oymaklara, ilk, dirlik düzenini gösteren; ilk yuvanın, ilk temel taşına yer bulan; ilk beşğin, ilk Polat oğluna ilk ninniye öğreten; ilk atın, ilk binicisini batya kuzaya, güneye yellendiren, ilk zağlı palayı, ilk tunç bileğin ya lazlarıyla süsleyen; ilk toprağın ilk ekinini alkış bolluğuyla yer yüzünün enine boyuna saçan "TÜRK",...

Eski çağlarda; içli, dışı kara gönüllü, yüreği paslı yağlıları; onun dilini yok etmek istediler?

Eski çağlarda; bu Tanrı mut-lusu budunun korkak öcekleri temiz dilimizi yat dillerle karıştırdılar?.. Güzel dilimizin öz lüğünü yabancı dillere yağma ettirdiler?..

Eski çağlarda; bu kara yüzlü ağgözlü, yüreği paslı yağlılarımız; — Gerisi ikinci sahifede —

Dün Ve Bugün

Yazan: Ömer Tekin

Alın yazısı bu.. Şimdi sınırlarımızın ötesinde kalan ve yapılmak bir işe yarayacağı herkesce kestirilen (Hicaz) demiryolunda çalışanlar arasında biz de vardık. Orada Araplarla tanışmış, içlerini iyice anlamıştık. Bizden ayrılmayı ülkü edinen Arap gençleriyle sık sık tanışmıştık. Bunların arasında ağır başlı, çok okur, iyi söyler biri vardı. Birkaç arkadaş bir gün arapçılık duygusunun işlerimizi bozduğundan sızlanarak konuşuyorduk. Düşündüklerini açıkça söylemekten çekinmeyen bu koyu Arapçı genç, az sonra söze karıştı ve hiç utmadığımız şu sözleri söyledi:

"— Siz bugün bizden güçlü olsanız da diliniz, duygularınız arapçının beslemeleridirler. Eskidenberi konuşurken başınız daraldıkça arapçadan yardım istersiniz. Bilgiçleriniz koltukları altında yazılarınızı taşır, dilinizi iyi bilmekle övünürler. Anadolu türkü, işinin başına her gün bizim dilimizle uyandırılır. Her ocağınızda dilimizle yazılı kitaplar bulunur. Daha ne diyeyim; biz olmasak konuşacak bir diliniz, sizi yaşatacak bir ülkünüz olmayacak..."

Arapçı genç daha ileri gidiyor ve büyük altından gülererek anlatıyordu:

"— Geçen yıl dilinizi boyunduruktan kurtarmak için beşon kişi toplanmış amma bu güç işi yapmağa göğüs gerecek olan bu dillilere (Tasfiye-i Lisani Osmanî Encümeni) adı verilmiş. Şimdi temizliğe kendilerinden başlayacaklar, anlaşılabilir..."

Arap gencinin bu acı sözlerine diyecek bulamadık. Utandık, başımızı — Gerisi ikinci sahifede —

Türk dili en erğın
en olgun dildir

— Bu kaynak; dil tutkunluğuna, yürek darlığına birebirdir yavrum!.. Onun suyunu Gazi baba dedeler illerinden getirdi .. Bunu içen budunumuz güçlü, mutlu olacak; acunlara ün salacak!..

Çok değerli

"Türk Sözü", müze

Dr. Kâşif Ömer

Bundan 10 — 12 yıl önce "Türk Sözü", nün ilk çıkışında ki yazıcılar arasında olan beni. Araştırma Derneği Kurultayının Yıl dönümü sırasında akla getir-menizden çok sevindim.

Bu değerli Millet bayramında her Türk genci gibi, bizlerin de duygumuz derin bir sevinç ve bu bayramı bize verenleri sevgi ve saygı ile anmaktır.

Dumrupınarda Türkün erdiği zaferi yaratan, Lozanda bütün bir düşmanlık varlığına karşı zaferimiz, Türk varlığını büyüklüğüne dayanarak, "bağırsız bir (Ba rışma kâğıdı) imzalatan ve en son bir çok inkılâplar bağışlayan ve Türkü medeniler saftan önle-rine kadar getiren büyük klavuz ve ırtarıcılarımız, dilimize gir-miş yabancı dilleri de koğmak, bizi Anadilimizle konuşturmak, devletimizi böyle dayamak gibi çok gerekli bir işi de başarmış savaştılar.

İşte bugün o savaşın, kazan mışa başladığı zaferin yıl dönü müdür, ve bundan ötürü bu bay-ram çok sevinmeye değer bir bay-ramdır.

Ben büyüklerimizin yarattığı ve dizginlerini ellerine aldığı bu çetio bilgi işindeki çabalarını ve bizi uyandıranlarını yine öz türkçemizdeki bir hikâyeye ben-zetiyorum.

Anadolulu bir çocuk, İstan-bula okumaya gelmiş. birkaç yıl sonra Öz Türkçesini kaba göre-rek Osmanlıcaya almış. Babası- nı özlemesiyle köyüne gelen bu çocuk, babasını düğün sürmekle uğraşırken görmüş. Bir ara tar-lada duran dişli bir rençber ava-danlığı görmüş, ve babasına:

"Türk Sözü", ne :

Saygılarımla

Bunca yıl heceledik
Gündüzü geceledik
Medresede oturup
Minderi keçeledik,

Okuyorduk elli yıl
Bilgimiz belli değil
Anlaşılmaz, yaramaz
Ezberlenen bunca dil.

Boş geçirdik kırk yılı
Kırka yaradık kılı
Bunca yıl kazancımız
Olduk dünya humblı.

Bilgimiz gıl gel olur
Dillimiz heykel olur
Bu yüzdün güzelim gül
Soyulup bir kel olur.

Ne umulur hiç ilden,
İyllik geltr dilden
Çala çala bir hava,
Çıkar sonra bu telden

Neymiş ölen gazıda
Yeter bize azı da
bak neler söyltyecek
Pashı dill kazı da

Yabancı dil bir kuştı
Köyümüze konmuştu
biz canına kıymadık,
Kendiliğinden uçtu.

Ey bayram, konca gülsün
Şakırdayan bulbulsün.
Uzak illerde duyup,
Dost olmıyan üzülsün

Adana 24—9—934

MUSTAFA

— Pederi azizim, önü esnamı file müşabih, Hasepten mamül olan bu âletin ismi ne?

Babası oğlunun, hemen bir kaç senede dilini unuttuğunu, züppe-

— Gerisi üçüncü sahifede —

Yash kız..

A. Neşet

Odenim dayandığı dağın ya-maclarını ısıta, ısıta inen gün;

Ölülüğü örten ağaçların ara-sından süzülerek yarıtların yazılı taşları yaldızlıyordu.

Bu taşları kucaklayan çalıla-rın arasında:

Başına kara bir yağlık örtmüş ve alını çatmış ezgiyle geçen yılların yıpratmış, arık ve porsu-muş yüzünü süsleyen;

İri, kara gözlerini; önünde diz çöktüğü taşsız bir toprak yığıntısı-na dikmiş;

Yaslı olmakla beraber yaşlı bir kız.... sessizce mırıldanıyor ve arasına dudakları arasından yük-selen.

Kaplanım sözünü karanlığı kadar ıssız olan ölülüğü, yaralı bir diş kaplanın iniltisi gibi çın-latıyordu.

Bu yash kızın:
Kansızlıktan incelemiş ve kurumuş dudakları arasından du-yulmaz ağdın bir ad ile yükselişini;

Yelin kımıldattığı çam dallarının hışırtısı ve bu dallarda yuva tutan kuşların cıvıltıları önüyor-du.

Bu toprak yığınına. Ah kap-lanım! diye ağıd yakan bu yash kız kim?..

Evet!

Bu toprak yığını, bu dini kur-tarma savaşında yağıtlardan öc-alırken Arslan gibi doğuşa doğuşe kanlar içinde boğulan (Kaplan) adlı bir eri kucagında saklıyor-du.

— Gerisi Üçüncü sahifede —

Osmanlı salanatında köylü, devletin dilini anlamazdı.

Cumhuriyet, Devlet — budun blr-İtİnl dil yönünden de koruyor.

— Gerisi üçüncü sahifede —

Öz dil yolunda ..

Naci Hakverdi

Başımızdan fesi atıp, yerine şap-kayı giymemiz konuşulduğu gün-lerde, bir çoklarımız bunu irkilme-den benimseyemedi .. Sonra, büyük ulus kurultayı bu işi bir yasa ile buyruk kılına sokunca, alayımız buna boyun eğdik ... ve .. şimdi, bir fesli yabancı görünce kendi ken-dimize :

"— Bu ne biçim maskaralık-mış .. Demek ki bu soytarı bür-künü biz de yıllarca başımızda taşı-yarak ellere güllünc oluyormuşuz ha ? .."

Demeğe başladık ..

Eski Arap yazısı yerine yeni Türk yazısını kullanmağa başladığımız günlerde de, bütün okur yazar-larımız arasında yalın bir iç örper-mesi doladı ve :

"— Biz bunca yıllık alıştığımız yazıyı nasıl bir yana atar da yeni baştan yazı öğrenebiliriz ? Bu olur iş mi ? Sonra, binlerce yıldır yazılan ata biliklerinin yerlerini ne ile dolduracağız? Gördünüz mü bir kez, kırk yıldır öğrendiklerimiz tuzla buz olacak, vay başımıza gelenler!.."

Diye yavıncımağa koyulmuşlardı... Bugün beş altı yaşındaki çocukları-mızın bile gürül gürül okuyup yaz-mayı kolayca öğrendiklerini görür-ken içimiz açılıyor, göksümüz ka-barıyor ve :

"— Ne olurdu yeni yazı işini çok yıllar önce benimsese idik de bütünümüzün okur yazarlığımla bu yurt şimdi daha çok yükselseydi .."

Diye iç çekiyoruz ..

İki yıl önce, büyük başbuğumuz ve yüce önderimiz Gazi, İstanbul-daki Dolmabahçe sarayında birinci dil kurultayını toplatıp yurta yeni bir dil savaşı açtığı sıralarda da, sağ-dan soldan şu mızırtılar başlamıştı :

"— Tamam, diyorlardı, şimdi de kirkından sonra saz çalmayı öğre-neceğiz; Millet yerine" Budun, Ulus,, reisi yerine " Başkan ..", rehper ye-rine " Önder, Klavuz ..", Allah ye-rine " Tanrı ..", dünya yerine " A-cun ..", diye dilimizi değiştirmeye öze-neceğiz. Artık o güzelim Osmanlıca kullanılmaz olacak, Beylikyazı di-linde alıştığımız kolaylıklar elden çıkacak, ince salon söyleyişimizi un-tacak ve " Avam .." diye hor gör-düğümüz adamların dilile konuşa-cağız .. ne yazık ki, ne yazık ? .."

Bunlar; düştükleri çukurda sap-lanıp kalmayı isteyen; görenekler-den, alışkanlıklardan, küfüllüklerden kurtulmak için azıcık silkinmeye üşenen uyusuk kafalardı. Oılar; ya-sadığımız büyük kaynağa ve ol-gunlaşma savını anlamayan, Türk yurdunun yeni baştan onarılma isteğini duymıyan, Türk budununun bütün budunlara üstün bir ilerileme ve yükselme ülküsü arkasında koştüğünü görmeyen zavallılardı . On-lar; her yeniliği yüz kırışıklığı ile karşılayan, her anlayarak koşuşa :

" Tizireftar olanın payine damen dolayır ! .."

Yavahıle öğüt vermeğe kalkı-şan, bitkin, işe yaramaz yaradılışlardı.. Ne mutlu ki, bizim o mızırtıla-rın, homurtuların üstünde genç Türk çocuklarının bulbul gibi şakrayan, ak köpüklü pınarlar gibi kaynaşan tertemiz öz Türkçesi bir yanar dağ gürültüsüyle yükseliyor ve o pısrık, işe yaramaz ölü sesleri boğ-u-yor ..

Her yanda yücelen öz dilimi-zin yalazları, bütün köşe bucakları aydınlatıyor ve Türk ulus'unun bağ-rında doğan yep yeni bir gönül ür-permesinin tath titremeleri karşı-sında da bütün yağlar ve yadırg-lar, suyu gelişmiş yel değirmeni (1) gibi acı düşüncelerle ürkerek gözle-rini yumuyorlar ve sınıyorlar ..

Biz öyle bir varlığız ki, öz benliğimize yönelen her yolu yıldır-ım hiziyle aşmağa alışkınız :

— Lütfen çeviriniz —

Milli hikaye

Deli Fatma

Yazan : Ferit Celâl

—2—

O yaz Fatmanın bir oğlu oldu. Ekseri akşamlar çocuğu kucagında, pınar başında rastlardım, artık menekşe mayisi gözlerine bir güz sabahı yası çökmüştü, altın dizli başlığının altındaki sırma saçlar kış sovuğuna uğramış sarı çiğdemler gibi pemperişan. O, gülünce çukurlaşan yanaklarındaki dağ gülü renginden iz bile kalmamış, adeta gülmez, konuşmaz olmuştu. Kırk yaşına basmış kadın durgunluğu, üzerine çökmüştü.

Bir gün işittik ki Fatma kırk örgülü samur saçlarını kesmiş götüüp kocasının kapısına asmış. Çocuğunu sırtına vurunca dağlara çıkmış...

Aylardan nisandı... Kızlıklar, yabaagülleri açmış, kaya diplerini menekşeler kaplamıştı. Dağları taze kekik kokuları sarımsı. Arılar kovanlarından boşamışlar, kaya kuşları çığm gibi ötüyorlardı. Fatma bunların arasında kendi içine havasına tutulmuş kimsenin bilmediği, işitmediği maniler, türküler söylüyordu.

Ali Dayı, dağlara gittikçe çöken karanlığa, bir de benim yüzüme baktı:

— Sana çok kasvet verdim... Galiba, dedi. Ah Ali Dayının bir de o eski sesi olsaydı da sana Fatmanın türkülerini söyleseydi...

Artık yollar, izler görünmez olmuştu, yamaç dağlarda çoban ışıkları, harman yerlerinde yanan ocakların titrek alevcikleri, yıldızlarla uç uca eklenmiş gibi görünüyorlardı...

Ali Dayı:

— Artık gidelim, dedi. Köyün yolu oldukça uzak. Yüzünü de göremez oldum. Yarın bizim köye in, Fatmanın gezip dolaştığı yerleri de görürsün. İşin gerisini de orada anlattır...

Bir yayla bağının içindeydik. Yüksek talvarlara sarılmış asma dallarının altından koruk salkımları sallanıyor. Bağı köşesindeki koca bir çamın altında Ali Dayı ile oturuyorduk. O demir bir tavanın içinde kahve kavuruyor, küçük bir kız çocuğu sert bir ağaç kütüğünden yapılmış dibekte kahve dövüyordu. Taze kahve kokusu, yaz sabahının ilk rutubetli sıcağı ile evirip havaya dağılan çam kokusuna karışıyordu.

Ali Dayı, yeni kalaylanmış bakır cezvede pişirdiği kahveyi Çin taklidi, geniş ağızlı bir fincana boşatarak bana uzattı:

— Al bakalım, dedi. Böyle bir kahveyi şehirde içemezsin.

Arkamızdaki küçük düzlüğün üzerinde bir çeşme yanında da bir tarafı yıkılmaya yüz tutmuş eski bir çardak görünüyor. Dallarının bir tarafı kurumuş yaşlı bir kiraz ağacı gövdesinin bir tarafını bu çardağa dayamıştı. Çardağın sağ tarafını kızlık, yaban erikleri örtmüştü.

Bu düzlükten gelen ince bir yol önümüzdeki bağdan geçerek köyün yoluna karışıyordu. Çeşme

Fesi, bizim olmadı için ne kadar hınçla attıysak; Arap harflerini, özümüze uymadığından dolayı nasıl söküp bir kenara fırlattıysak; brülajimizi, duygularımızı ve tatlı iç örpelerimizi anlatamayan yapmacık Osmanlıca dilini de, müzede saklanacak antikaların içine gömmekte bir dakikacık duraklamadık ve duraklamıyacağız.

Girdiğimiz temiz, öz Türkçe dil yolu, huzun almıştır. Bu yola ayak uyduramayanlar ve bu huzur duruma veya gevşetmeğe yeltenenlerin vay başına...

Nacl Hakverdi

den su almaya gelen köylü kızlar hep bu yoldan geçiyorlardı.

Ali Dayı bunlardan birisine baktı:

— Menekşe.. Menekşe.. Neden nerede?..

— Evde, Ali Dayı...

— Ona söyle, seni Ali Dayı koca çamın altında bekliyor de. Geisin de sabah kahvesini beraber içelim.

Ali Dayı elimdeki fincana biraz daha kahve koyarak:

— Bu Menekşenin ninesi, dedi, Fatmanın çocukluk arkadaşı, birbirleriyle çok sevişirlerdi. Biraz da onu söyletelim.

Menekşenin ninesi de, minderin bir köşesine oturdu. Ayağında geniş, ceviz kabuğu ile boyanmış bir şalvar, arkasına kırmızı kısı bir hırka giymiş, başını çizgili, kafın bir alaca ile sarımsı.

Ali Dayı:

— Ayşe bacı, Deli Fatmayı anlatıyordum. Sen daha iyisini bilirsin, o yaz galiba iyiden aklını yitirmişti?..

— Sizin derdiniz yok galiba.. olan oldu. Giden gitti. Kızcağızın hali bugünkü gibi gözümün önünde. Kocası olacak çoban köpeği, onun hem aklını, hem de canını murdar etti. Bu köylerde artık hiç bir ana öyle bir kız doğuramaz. Ne fayda bir insanın yıldızı barışık olmazsa ne güzellik, ne de zenginlik para etmez. Fatmanın parası mı, pulu mu, güzelliği mi eksikti? Alının yazısını gördü. Yaradın güzel yaratmış ama bahtını kara yazmış. Ne çekti zavallı.. ne çekti. Kantocu kızın çevresini, saçını kocasının cebinde bulduğu zaman kendisini kaybetmiş gibi doğruca bana geldi.

— Yanıyorum Ayşe dedi. Kafamın içi uyuşuyor. Azıcık ağlayabilsem belki açılacağım. Şu kocamın bana yaptığını gördün mü?.. cebinde kara bir tutam kadının saçı buldum. Demek üstüme başkasını seviyor. Bacı! Bana yazık oldu. Onun halini beğenmiyordum, ikide bir şehre gidip geliyordum. Artık semtine uğramam, haram olsun onun için döktüğüm göz yaşları...

Sonu var

Dün ve bugün

— Birinci sahifeden artan —

zı yere içtik.

Günler geçti. Bir yolunu bulup Anadolu'ya göç ettik. Adapaya bir akşam üstü ulaştık. Biraz gezineyim diye karşıya çıktım. Şimdiki (Yıldız) da dinlenmek için oturdum. Çok geçmedi. Gözüme, divara yapıştırılmış bir yazı ilişti:

“Müsterini kiramanı anızı hürmetine. Garsonları siyasetin meşrubatın abisini müteakip esmanının te-diyesi rica olunur.”

Birdenbire içim burkuldu, başım döndü. Arap gencinin acı sözleri kulaklarımda çınladı. Şaşkın şaşkın bakımdın. Ağzımdan şu sözler döküldü:

— Daha ben Türk topraklarına ayak basmadım mı yoksa?!

Suriyeden ayrıldığımız günlerde orada yaşayan bir iki Türk çaycısının:

— Çay bir!..

Diye barmasını polis yasak etmişti. Burada ise onların dili iste “Yıldız”, da okuduğum gibi onuç sözde Türkçemize ancak bir sözlük yer veriyordu.

26 Eylül, güzel Türkçemizin bu kurtuluş bayramında ben; dün acı sözlerine sen çıkaramadığım arapçı gence, başım yukarıda var gücümle haykırıyorum:

— Türk dili artık değnekle yürüyen bir kötürüm değil, onu konuşan Anadolunun gürbüz çocukları gibi, gençtir, dinçtir. O, artık yalnız kendine güvenen Türkün kendine güvenen dilidir. ”

Ömer Tekin

ŞAR SAVALARI

Belediye azalığı seçimi

Üç gün üç gece şehirde büyük şenlikler yapılacak..

Dün öğleden önce saat on birde Vali vekili Osman Nuri Beyin başkanlığı altında Cumhuriyet Halk Fırkası idare heyeti reisi Aksaray mebusu Süreyya bey Belediye reisi Turhan Cemal, jandarma kumandanı binbaşı Hikmet, emniyet müdürü Mehmet Ali, ticaret ve suayy odası reisi İzzet, ziraat odası reisi Hilmi, çifçiler birliği reisi Cavit İhsan beylerle Belediye seçim encümeni azaları bir toplantıda bulunmuşlar ve bunda Belediye azası seçimi günlerinde yapılacak şenlik işleri için aralarında iş bölümü yapmışlardır.

Öğrendiğimize göre seçim gününden bir gün önce 4 teşri-

nevel perşembe günü başlayarak seçimin son günü olan pazar akşamına kadar bayrak ve murt dallarıyla donatılacak ve geceleri elektrikle aydınlatılacak ve yine bugünler içinde şehrin bir çok yerlerine konacak olan halk kürselerinde hatipler nutuklar söyleyecek, başta askeri bando olduğu halde halk ve mektepli ler şehri dolayacaklardır.

Bütün bu işleri başarmak için yukarıda adları yazılı yurtaşlar iş bölümü yaptıkları için önümüzdeki cumartesi günü saat altıda yeniden Cumhuriyet Halk fırkası binasında toplanacaklardır.

Batur kadın

M. S.

Madam Barnof o akşam evde yalnız kalmıştı. Kocası daha Paris'ten dönmemişti. Uşak ta karışık hisim-larından birinin düğününe gitmişti. İkindileyin köşkün YAZLASINDAN dalgın dalgın yolları gözetlerken birdenbire arkasından kollarını bağladılar, ağzını tıkdılar sırtlayıp tar-lada bir çukura attılar.

Üç hırsız artık bu şişman avrat buradan kımlıdayamaz diyerek köşke döndüler. Bucak bucak altın gümüş inci elmas devşirmeğe koyuldular.

Madam Bartof şişman olduğu KATLAK da güçlü idi. Hırsızlar uzaklaşınca bir silkinmede bağlarını kopardı. Ayağa kalktı ve onlardan üç almak için bir dek düşünmeğe başladı.

Köşke gitti kapılar kapalı idi. Uğurlar toplayacağını toplamış, SUCU Fişinin çevresinde BOR-LANIP ESİRMEĞE dalmıştı. Ma-dam, ne edip de bunları ele geçir-meli diye düşünüyordu. Kapıdan çıktı yolda bir otomobil gördü. Bu uğurların otomobili olacaktı. İçinde kimse yoktu. Aradığını bulmuştu.

Yol boyundaki ağaçlardan dallar kopardı, çabaları söktü. Yolun DÖ-NEMEÇİNDE bir tünsek yaptı. Kazmayı küreği alıp onun yanına bir de çukur kazdı.

Sonra köşkün ALANINA girdi. Ahırdan bir av borusu çıkardı. Ötürmeğe başladı. Hırsızlar bunu du-yunca — Vay canına içkiye daldık, baskına tutulduk diyerek aşırdıkları nesneleri TAGARA doldurup oto-mobile dar can atılar. Son kerteğe sürdüler.

Yolun düzmesine gelince oto-mobil tekerleği madamın yaptığı çukura yuvarlandı.

Tam o sırada başka bir otomo-bilin düdüğü işildi. Müşö Barnof yanında iki kişi ile çıka geldi.

Madam Bartof kocasının otomo-bilini görünce gizlendiği yerden çı-kip onları durdurdu. Çukordaki otomobili gösterdi ve başına geleni kısaca anlattı. Adamlar hırsızları çıkarıp bağladılar ve polise verdiler.

Polis Madam Barnofu alkışlaya-rak:

— Fransayı üç korkunç yol ke-senden kurtardınız dedi. Madam Barnof hem elmaslarına, incilerine kavuştu. Hem güzelce bir öğ aldı, hem de adı sanı yükseldi.

Hep bunlar onun baturluğunun ödülünü gördü.

Sözler:

Batur :	Bahadır
Yazla :	Balkon
Katlak :	Kadar
Sucu :	Şarapçı
Borlanıp :	İçip
Esirmek :	Sarhoş olmak
Dönemeç :	Viraj
Alan :	Meydan,saha
Tagar :	Heybe,çanta
Uğru :	Hırsız
Ödül :	Mükâfat,

Ergani tahvilleri

Dün C. H. Fırkası büyük bir toplantı yaptı

Ergani tahvillerinin son se-risinden kalanlarını satın alın-ması için dün saat on yedide Halk Fırkası binasında vilâyet heyeti, mebuslar, cemiyetler baş-kanları ve fabrikacılar bir top-lantı yapmışlardır.

Toplantıda bu tahvillerin tezelden satılması için düşünce-lerini konuşmuşlar ve kimlere dağıtılacağını söz birliği etmiş-lerdir.

Bu toplantının verimi şu ol-muştur.

Şehrimize gönderilen (C) serisi tahvillerinin sayısı 1080 dir. Şimdiye kadar bunun 334 dü satılmıştır. Dünkü toplantıda ayrıca 360 tahvil daha taahhüt edilmiş ve geriye kalanların sat-ımını da ikinci bir toplantıda tamamlanacaktır.

Dil bayramı

Bugün öz dilimizi kutulayan şen gündür, Dil bayramını kuran kurultay için üdür.

İki yıl önce bugün dil için toplanmıştık, Büyük Başkanımızın eteğine yapıştık.

İşte şen dilimizin aydınlığı göründü, Çünkü duygusunun öz kılıfına büründü.

Bilmiyenin böcekten sayıldığı günlerde Nerdeydi Türk dilini anlayıp, yazan nerde?

Bugün yürekten bir ses gürliyor bütün soya. O sestem can alıyor Türk sözü doya doya.

Daha dün kapısını yıldızlara yükletmiş Sanan Dolmabahçede, yapıldı bu büyük iş..

Budun'unum köşkünde kurulunca kurultay Başladı dil ordusu söküne alay alay..

İlk dil kurultayile dile temel atıldı. Arapçaya Farsçaya karşı savaş açıldı.

Ne kadar borçlanmıştık bu yabancı dillere, Kaplamıştı bir ölüm sisi dili boş yere..

Düşman tapyalarını bulduk bu savaşta da, Baş kaldıramaz oldu yabancı söz bir daha.

Elimizdeki tüfek, Türk sözünün kökleri... Eğlenciler kurşundur, koşacağız ileri!

Yaşa ey büyük Başkan, büyük dil bilgin Başkan! Sapa borç heceliyor damarda dolayan kan.

Ey coşkun ışıqlarla esen yaratıcı ses, Yaratığın varlıkta fırtınalar gibi es.

Ey Türk diline verim saçan en Lozulmaz, Dil kökünde kalmadı ne bir bulut ne bir sis.

Ey sevimli yurdumun çalışkan okurları Duygunuzu yıkasın bol ve gür dil pınarı.

Öz dilimizde gezen yabancılar çıktı bak Ülküye giden yolda yadırgıya yok durak.

Türk dilinin kökünden güneşler yaratıldı, Karanlıklar güçlükler geçmişlere katıldı.

SABRİ GÜZEL

Ortatahsil müdürleri

Dün vilâyette vali vekilinin başkanlığında toplandılar

Orta tahsil mekteplerinin yeni yerlerine taşınma işlerini görüşmek için dün öğleden sonra saat on beşte vali vekili Osman Nuri beyin başkanlığı altında maarif müdürü Yunus Kâzım erkek lisesi müdürü Salim, kız lisesi ikinci müdürü Necati Ra-gıp, dağıtılan kız muallim mektebi müdürü Murtaza ve orta mektep müdürü İbrahim Hakkı beyler toplanmışlar ve bu mekteplerin taşınma işlerini görüşmüşlerdir.

Sebze fiyatları

Bugün toplanarak kararını verecek..

Sebze fiyatlarında ihtikâr olup ol-madığını tetkik etmek üzere cumhuri-yet müddeiumumiliğinin isteği üzerine vilâyet tarafından mektupçu Raif beyin başkanlığı altında üç kişiden mürekkep bir komisyona teşkil ve ilk toplantıyı geçen cumartesi günü yapıldığını yaz-mışık.

Bu komisyona dün öğleden sonra tolanıp bir karar verecekti. Fakat ko-misyonca yapılmakta olan tetkikat bit-memiş olduğundan karar verilmesi bugün öğleden sonraya bırakılmıştır.

Ceyhanda belediye işleri

Ceyhan : 24 [Hususî] — Ceyhan belediye meclis 22 Eylül'da fevkalâde toplanmış ve belediye intihabına 5 ilk teşrinde başlanarak 7 ilk teşrin günü saat 12 de bitirilmesine karar verilmiştir.

Ceyhan belediyesi imar işleri-ne ehemmiyetle sarılmıştır. Se-nelerdenberi kasabanın metruk bir halde kalmış olan ve aynı za-manda kasabaya giriş ve çıkış yer-i bulunan Ceyhan Adana şosası-nın bataklıkları kurutularak mun-tazam bir kaldırım yapılmasını müteahhide ihale etmiş olduğu memnuniyetle haber alınmıştır.

Türk dili

— Birinci sahifeden —
Gökle tay doğan, çoban denk giden, Ayla karan- uçuşan, başını göklerin lerinde çıkarmıyan dilioi körletmek, türk soylalara benzetmek

Üç yıl önce bugün dil savaşına yekindi, açtı, yaşayan, başında illere, illiklere seslendi.

“Yer yıkılmadıkça, man olup savrulmadıkça donup taş dönmedikçe DİLİ, kalkamaz!”

Üç yıl önce bugün rimizin ardından yürü- ulus'u; acunları Yalaz- ran bir sesle « Gazi na andetti; o da coştu.

— Boranlar kopmay- nızlerin, kurulları gelmeyeince; doğudan nıp giden Türk Sileri zü kesilmeyince; günün dengi, Kuralların bere- DİLİ, bu Tanrı dili i- lerini tutsağı olamaz.

Üç yıl önce bu gün: leri eski çağlarda al- zulan, karıştırılan, ge uğraşılan bu Pa- canlandırılmasına; yen- masına; öz dilimizin olmasına bütün bir ağızdan kurultayda an-

— Kurultayın : “ bu Türke kutlu bay- kün kurtuluş yaşayış larının en yücesi oldu.

O gün, bugün yüreğini daylı soktu. — Ondan ötürü bu ay- gücü Türk gençliğine Günebe değin Gönen- şen bir bayram günü oldu.

Sözler :
Aydaş — Nutuk
Bolamadı — vüsatlık
İçelik — Duygu, his
Tutsak — Esir
Ulus — Millet
Özge — Ağyar
İlik — Milli
Acun — Dünya
Arı — Temiz, berrak
Uruk — Irk, sülâle
Sav — Dava
Mutlu — Bahtiyar
Çağ — Zaman
Zağlı — Keyfli, bilennmiş
İçli, dışı — Dahili, harici
Yalaza — Alev
Yağlı — Düşman
Budun — Kavm, ahali
Soyka — Ölü eşyası
Önder — Lider, rehber
Usu olan — aklı olan
Yalabuk — Şimşek
Boran — Fırtına
Sinler — Mezarlar
Kurallar — âdetler, kaideler
Alız — Hile
Paryandı — Şaşaadar
Daylı — Dert, hastalık
Kopmakgünü — Kıyamet günü
Gönenç — Saadet

Ruam mücade- başlayor

1 Birinci teşrinde ruam hastalığı çıkmama- baytar müdürlüğüne hay- aş tatabikine başlan- Bu işler baytar mü- Merkez mücadele baytarı yettin ve Belediye baytarı za beyler tarafından yapı-

Agfa filimlerinin Her çeşitten, en zelerini çok ucuz yatla;

Foto Coşkundan EDEBİLİRSİN

Dil bayramı yapılırken

Ömer Kemal

Bugün yüce Türk yurdu öz diline kavuşmanın verdiği sevinçle çalkaniyer. Gazinin önderliği ile giriştiği bütün savaşlardan alnı ak olarak çıkan Türk budunu, dilimizi benimseme, kavrama ve yayma işinde de kendi için bunu çoktan özlediğini her yana anlatacaktır. İki yıllık çalışmaya verdiği bir inanışla bunu söylerken bir suç işlemiş olmaktan çok uzağım. Türk budunu, yapılması zor olan işleri başarmakta bütün budunların en ilerisindedir.

Dilimizi yabancı sözlerden temizlemeye çalışırken onu benimsemekte, onu kullanmakta soydaşlarımızın birbirle yarış etmesini istemek çok yerinde olur.

Gazi çocukları; gelecek günlerde, temiz, pürüzsüz bir Türk dili konuşulması karşısında kendilerinden önce gelenlerin ne biçim çalıştıklarını kolayca sezecekler ve diyeceklerdir ki:

Ne mutlu bizden önce gelenlere ki Gazi gibi bir önderin aydınlık dağtan buyruğu altında bu günlere bizleri kavuşturdular.

Yarının yurttaşları bu sözleri toprak altında yatan, kemikleri çürüklenlere iştirecektir. Ne mutlu onlara ve ne mutlu bugünkü dilimizi yabancı sözlerden kurtarmağa çalışanlara!

Çok değerli

— Birinci sahifeden artan —
leştigini, yapmacık yaptığını götüncü:

— Sapına bas, o kendisini bildirir.

Demiş, çocuk sapına basınca, ön tarafı alına olanca hızı ile çarpmış.

Çocukta can acısı ile,
— Hay Gâvurun tırmığı hay...

Demiş.

Bizlerde bir çok bildiğimiz, bulacağımız öz Türkçe, Atalarımızın kullandığı sözleri bırakarak yabancı dillerle yazmak, konuşmaktan vaz geçerek, biraz her sözün sapına, köküne bakmak zahmetini, milletin öz ve gerekli bir işi diye yaparsak, Klaguzlarımızın bizi götürmek istediği selâmet ve kurtuluş yerine daba çabuk varır, tatlı öz dilimizi konuşmada, yazmada, bilgide zanaatta, her şeyde üstün kılabiliriz. O zaman bu hayranlar bu savaşta kazanılmış zaferlerle de kat kat sevinçli ve kutlu olur.

Bütün duygum ve dileğim: Bu işte bilgi geçinen bizlerin sevgili halk diline doğru gitmeye, (bu nun karşılığı yok, böyle kalsın... Latince, Arapçadan... bilmem nereden alınan kullanılsın...) diyerek osanç göstermemeye ant içmiş gibi çalışmamız ve gösterilen Ülküye de tez elden varmamızdır.

Dr. Kâşif Ömer

Yaslı kız

— Birinci Sahifeden artan —
Yaslı kız da:
Bu savaştan önce bu ere nişanlanmıştı.

Her gün tarlasına ot kazmağa giderken yolu üzerinde bulunan; Bu ölüğe gider. Nişanlınının yatırı üzerinde kapanarak yılların gideremediği ve sağlığında kendisine söylemekten utandığı yaralı gönlünün sevgilerini ve içinin ezgilerini ağdına katarak:

Bu toprak yığınına yatar ve böylelikle içinin ağlarını gidermek isterdi.

(Ünlü) ölümlün üstünden geçen uzun yıllar;
Özgülerle çağın ilerlettiğini, bi-

SON SAVA

Beynelmîl parlamento

30uncu konferans evvelki gün İstanbulda Yıldız Sarayında toplandı..

Reisliğe, Büyük millet meclisi ikinci reisi Hasan Bey ittifakla seçildi..

İstanbul: 25 (A. A.) — Beynelmîl parlamento birliğinin otuzuncu konferansı bugün saat 15,45'te Yıldız konferanslar sarayında parlak merasimle açılmıştır.

Türk grubu tarafından Yıldız sarayını hakiki manâsiyle bir konferanslar sarayı haline getirmek için sarfadilen büyük gayretler neticesinde binanın her tarafı bugün ihtiva edeceği merasime lâyık olacak derecede güzelleşmiş, bütün salonlar tamir edilmiş ve mefruşatı kâmilan yenileştirilmiş bulunuyordu.

Saat 14 den itibaren muhtelif gurupların mümessilleri küçük partiler halinde gelmeğe başladılar.

Dahili ve harici matbuat pek geniş bir surette temsil ediliyordu. Saat 15 buçuğa yakın, şehrimizde bulunan mebuslar, Sefaretler erkânı ve muhtelif Türk ve ecnebi misafirler büyük salonu doldurmaya başladılar.

Herkes yerine yerleştikten sonra Büyük Millet meclisi reisi Kâzım Paşa Hazretleri salonda bulunanların şiddetli alkışları arasında kürsüye çıktılar.

Nutuklarını yavaş, âhenkli, vakur ve muntazam bir Fransızca ile okudular. Müteaddit defalar alkışlanan bu nutkun bilhassa Reisi Cümhur Gazi Mustafa Kemal Hazretleri tarafından konferans azasını selâmlayan ve en dostane hissiyatını tebliğ eden kısım büyük tezahurata vesile oldu.

Bunu müteakip konsey namına kürsüye gelen Romanya mebusan meclisi reisi ve konsey reisi vekili M. Savenanto, Türk milletinin ve Türk parlamento gurubunun gösterdikleri parlak misafirperverlikten dolayı beyanı teşekkür ettikten sonra bütün dünyanın dikkati ve alakası; Türk milletinin muhterem reisi Gazi Mustafa Kemal Hazretleri tarafından verilen hızla, yapmakta olduğu büyük gayretler üzerine mütevecchi olduğu işareti etmiş ve bu gayretlerin imleketi çerçeve ve hudutlarından taşarak Türkiyeyi Balkanlarda, Cenevrede ve sair taraflarda beynelmîl sulh ve müsâlemetin en esaslı bir unsuru

Öz Türkçe, öyle gür bir kaynak ki ondan dilimize sağlık ve canlılık akacaktır.

liyorsa da sevgisini kırmamak için gelen düşürlerden kaçmış ve bir çok isteklerine yüzünü çevirmiş kimseye varmayarak:

Ölünce: nişanlınının karşısına temiz sevgisiyle çıkmıya ant içmişti.

Andında durdu. Ağıt yaka yaka geçirdiği yıllar kendisini özlediği nişanlınının yanına ulaştırdı.

Her gün göz yaşlarıyla suladığını bu topaak yığının yanında kabağan diğer bir toprak yığınında.

Kaplanına kavuşan yaslı (yıldız) kızı da kucağına almıştı.

Babçe orman muhafaza memuru
A. Neşet

halına getirdiği noktasına işaret etmiştir.

Bu sebeplerle ki otuzuncu konferansın İstanbulda içtımı Türkiyeye karşı olan takdir, hürmetin bir nişanesi telâkki olunabilir.

M. Savenanto bunu müteakip ilk defa olarak konferansa iştirâk eden İran gurubunu selâmladıktan sonra kendisine lâyık olan birinci saftaki mevkiini tekrar almış olan İtalyan gurubuna beyanboşamede eyledikten sonra parlamentolar birliği gayelerini hulâsa ederek bu konferansların bilhessa milletleri inkisama uğratabilen sui tefahhümleri ortadan kaldırmak ve samimi bir yaklaşma ve teşvikimesai temin eylemek hususlarına hizmet edeceklerini söylemiştir.

Parlamentolar birliği serbest münakaşalarıyla begeriyetin duyduğu ümitsizliklerin ve heyecanların bir makası telâkki olunabilir.

Hatip bundan sonra konferansın ruzaimesine geçmiş ve bilhassa atideki maddelerle iştigal edeceğini zikrelemiştir.

1 — Gençlerin işsizliği.
2 — Beynelmîl emriyet.
3 — Parlamantarizm rejiminin teknik cihetinden görünüşü ve yapılabilecek islahat.

M. Savenanto bundan sonra ruzaimesinin birinci maddesine geçerek konferansa bir reis intihabını ileri sürmüş ve konsey namına Türkiye Büyük Millet meclisi ikinci reisi Trabzon mebusu ve esbak Maliye Vekili Hasan Beyi teklif eylemiştir. Bütün heyeti murabhasların ittifakile kabul edilen bu teklifi müteakip Hasan bey riyaset kürsüsüne geçmiş ve bir sureti aynen aşağıda nesredilen hitabeyi iradeylemiştir.

Hasan beyden sonra konferans umumî kâtibi M. Bruttissier, birliğin bir senelik mesai raporunu okumakla beraber beyanı itiraz eden heyeti murabhasların isimlerini heyete tebliğ etmiş ve en nihayet ikinci riyaset için her heyeti murabhasa başına bir kişi olarak konseye tesbit elonan namzet listesini okumuştur. Bu liste yine ittifakla kabul edilerek umumî müzakere başlamıştır.

Bu müzakerede sırasıyla İsveç maarif nazırı M. Engberg, Macar murabhası Gratz, Fransa sabık nazırlarından M. Roston, İtalya murabhaslarından M. Coutamagne, İngiliz heyeti murabhasından M. Jak Pepo ve Romen murabhası M. Tohey İlesko çok alkışlanan nutuklarla kendi heyeti murabhaslarının dileklerini bildirmiştir.

Konferansın yarın sabah içtimalarına devam edecektir.

İstanbul: 24 (AA) — Parlamentolar konseyi namına söz söyleyen Romanya meclisi reisi ve konsey ikinci reisi M. Savenanto konferansta toplanan bütün heyeti murabhaslarına hürmet ve tazim hislerini Türkiye Reiscumhuri Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine iblâğ için bir telgraf ke-

şidesini teklif etmiş ve bizzat okuduğu atideki telgraf alkışları arasında mütefikane tasvip ve kabul olmuştur.

Gaziye telgraf

Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine, Ankara

İstanbulda: toplanan 22 parlamentonun murabhasları, Türk milletinin gösterdiği unutulmaz hüs-nükabulden dolayı zatı devletlerine teşekkürlerine iblâğ ederek şahsi saadetleri ve Türkiye Cumhuriyetinin taaliisi hakkındaki harareti ve hürmetkâr temennilerini arzederler.

Beynelmîl parlamentolar konsey reisi
İkincireisi Savenanto ve İsveç Maarif nazırı Engaelge

Açma nutku

Kâzım Paşa Hazretlerinin konferansı açarken söyledikleri nutuk şudur:

Hanımlar, efendiler!

Otuzuncu parlamentolar birliği konferansını meserret duyguları içinde açmakla bahtiyarım. Bu rada toplanan otuz mütevaciz muhterem milletten şerefli mümessillerini selamlarım. Dünya tarihinin çok ehemmiyetli bir devrinde bulunuyoruz. Bilhessa Umumi harpten sonra bütün cihan efkârı begeriyeti tehdit eden harp tehlikelerini bertaraf etmek çarelerini aramakla meşguldür. Bu vaziyet karşısında insani bir kardeşlik havası içinde serbest ve tereddütsüz çalışan parlamentolar birliği konferansı milletlerin müşterek temayüllerine en yakın tedbirleri serdedebilecek mevkidedir.

tereddütsüz çalışan parlamentolar birliği bütün dünya milletlerinin ekseriyeti azimesini temsil ediyor. Aynı zamanda bu birlik muhtelif memleketlerin teşri meclisleri arasında doğrudan doğruya temas içinde getirmiş olan bir teşekküldür. Bu itibarla milletlerin teşriki mesai fikrini kuvvetlendirmek için burada sarfedeceğimiz gayret insanîyet ve medeniyeti maruz bulunduğu tehlikelerden kurtarmağa hadim olacaktır. Milletler camiasının menfaatlerini sulh yolu ile korumak emeli sizin bu içtimanızın bariz ve iftihar değer vasfıdır. Hiç bir millet hayatı menfaatlerini ihlâl edecek herhangi bir tecavüzü sulhan menetmek çareleri varken harbe girmek istemez. Bu yüksek emel milletlerin müsterek gayesidir.

Hanımlar, Efendiler;

Lâyik ve demokratik Türkiye Cumhuriyetinin siyasi ümdesi yurtta sulh, cihanda sulhtur. Bu hususta Türkiye'nin beslediği hüsnü niyetin delilleri meydandadır. Ezcümle teşkilât esası kanunumuz harp ilânı hakkını muhassıran Büyük Millet Meclisine tevdi etmekte Türkiye'de harbin emri vaki halinde zuhuruna mani olmağı temin etmiştir. Muhtelif devletlerle akdettiğimiz sulh muahedelerinde hep sulhun idamesi fikrini kuvvetlendirmek esaslarını ihtiva etmektedir. Diğer cihetten de sevelerdenberi cihanı tazyik eden iktisadi buhranın milletlere verdiği tahammülfersa iztirabı tahfif için burada dermeyer "edeceğiniz mütalealar enîmakul ve isabetli istikametleri göstereceğine şüphesizdir. İşte böylece müzakereleriniz begeriyetin refahı için dünyanın her tarafında yapılan gayretlere yeni bir hız verieceğine eminim. Huzurunuzla çok müteşekkik kaldığımız Türk milletinin samimi hürmet ve muhabbetini ve Türkiye Reiscumhuri Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin tebassus ve selâmlarını iblâğ ederim. [Alkışlar]

Türkiye halkının hissiyatına terçüman olarak asil milletlerinize derin hürmetler arzederken ha-

Adana Borsası Muameleleri

PAMUK ve KOZA

CINSİ	Kilo Fiyatı		Satılan Mikdar Kilo
	En az K. S.	En çok K. S.	
Kapımah pamuk			
Piyasa parlatı			
Piyasa temiz			
Iane I	32,24	32,50	
Iane II			
Iane sarı			
Klevlant			

YAPAĞI

Beyaz		
Siyah		

ÇİĞİT

Ekspres		
Iane		
Yerli "Yemlik,"		
" "Tohumluk,"		

HUBUBAT

Buğday Kıbrıs	2,75	3	
" Yerli	2	3	
" Mentane			
Arpa			
Fasulya			
Yulaf		25,5	
Delice			
Kuş yemi			
Keten tohumu			
Bakla			
Sisam			

U N

**** Salih Efendi	420	
*** " "	380	
Düz kırma " "	250	
Simit " "	550	
**** Cumhuriyet		
*** " "		
Düz kırma " "		
Alfa " "		

Liverpool Telgrafları 24 / 9 / 1934			Kambiyo ve Para İş Bankasından alınmıştır.	
	Santim	Penn	K.	SA
Vadeli	6	80	Liret	10 78
Vadeli	6	79	Raymark	50 14
Hazır	7	04	Frank "Fransız,"	8 30
Hint hazır	5	09	Sterlin "İngiliz,"	618 75
Nevork	12	54	Dolar "Amerikan,"	124 20
			Frank "İsviçre,"	41 03

En güvençli kazanç

İç borçlanmanın son (C) serisi de satlığa çıktı

bakıra kavuşmak ve zengin olmak için bu tahvillerden alınız

% 5 faizli ve % 2 ikramiyet olan bu istikrazın son tertibi de evvelce ihrac olunan A ve B serileri gibi aynı hak ve imtiyazları havi beheri 20 lira illbari kıymette, hamilline muharrer 200 bin tahvilden ibaret olup, tam tahvilden 3 te birini temsil etmektedir.

Bu tahviller, kanun muclbine umumî ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerde, vilâyetler hususi idareleri ve belediyelerde yapılacak müzayede, münakasa ve mukavelelerde teminat olarak ve haznece satılmış ve satılacak olan millî emlak bedellerinin tediyesinde illbari kıymetleri üzerinden başbaşa kabul olunur. Tahvill ve kuponları ile tediyelerine müteallik evrak ve senetler, faiz ve ikramiyeler ve diğer muameleler istikrazın tamamı ilfasına kadar her türlü rûsum ve vergiden muafıtır.

% 5 faizden başka, senede iki defa yapılacak keşidelerde de kazanan uumaralara ayrıca ikramiye verilecektir.

hanımlar, efendiler messinizde büyük muvaffakiyetler dilerim. [Alkışlar]

İstanbul: 24 (AA) — Bu sabah beynelmîl parlamentolar birliği konseyi saat 10 da Yıldız konferanslar sarayında içtima ederek müzakeratta bulunmuştur. Hasan beyefendinin riyasete geçtikten sonra söylediği nutuk şudur:

Hanımlar, efendiler;

Müzakere-i riyaset etmeği bana tevdi eylemekle gösterdiği niz itimadına ehemmiyetini temamen müdrik olarak sizlere bütün kalbimle teşekkür ederim.

Diğer taraftan bu seneki içtimamızın tertibini bize havale etmekle bize karşı samimi surette medyunu şükranı bulduğumuz bir muhabbet eseri göstermiş olunuz.

Efendiler!

Cumhuriyet; memleketimizde

on sene evvel tesis olundu. Türkiye Büyük Millet meclisi dahilinde bir parlamentolar birliği Türk gurubu teşkil edildi ve parlamentolar birliğine dahil olan üç sene bile olmadı. Daha Şimdiden itimadınızı kazanmış olmakla samimi bir sevinç hissediyoruz. Bu itimadın fena yere sraf olmadığını zannetmiyoruz ve bunun sebeplerini de bir azdan izah edeceğim.

Efendiler!

Tarihio daima bir nefret hissi ile yadedeceği dünyanın büyük bir kısmını kana boğan muazzam halden sonra miktarı pek fazlası bu kongreler, bu konferanslar insanîyetin hakiki bir arzusuna te kabul etmektedir. Bu da eskisinden daha fazla tahripkâr olarak yeni bir harple değil fakat bütün davaları hususi menafian bir araya gelmesinde müteşekkil umumî menfaat çerçevesi dahilinde

halledilecek devamlı bir sulhla , işlerine bir intizam ve beynelmilel münasebetlerine bir ahenk verebilmek arzusunadadır . Çok basit düşünen bir fikirle insanîyetin anlaşıma ihtiyacının birer tezahuru olan bu mütemadi içtimalar , beynelmilel kongreler , beynelmilel konferanslar ehemmiyetsiz addedilmemeli . Fakat bilâkis selâmeti harbin kanlı siperlerinde değil sulhperver yollarda arıyan halis niyetli zevatın ümitleri sebatkârlıkları ve bu yolda ısrarları takdir olunmalıdır . Münasebatta bulunduğu milletlerin hemen cümlesi ile tarif itirafı ademi tecavüz anlaşma entente cordale ve dostluk mısakları aktetmiş bulunuyoruz . Harici siyasetimiz umumî sulhun tarisî için elinden geleni yapmaktan çekinmemistir . Dileğimiz ancak itilâf , ancak sulh ve ancak milletlerin ittihadıdır . Biz sulh içinde ve hak ile adalete dayanan bir teşriki mesai istiyoruz . Fakat bilhas-sa şunu söylemek isterim ki memleketimin bütün bu teceddüt ve halâs hareketi başka tabirle bu inkılâp ancak tamamen klasik değil fakat daha cezri ve daha genişlemiş bir parlamentarizm çerçevesi dahilinde vücade gelmiştir . İstibdat rejimi altında insanın kudsi ve en ehemmiyetli ihtiyaçlarını ve vasıflarının yani vicdanının ve zekâsının inkişafına mani olan Hürriyet yoksuzluğunu uzun müddet çekmiş bir millet olduğumuzdan fikir ve münakaşa Hürriyetinin en bar taraftarları bulunuyoruz ve parlamentarizmin eyi anlaşmış bir medeniyete lüzumlu Hürriyetlerin siyaseti için yine en sağlam vasıtayı teşkil ettiğine kani bulunuyoruz . Ancak halk kütleleri tarafından intihapta tayin olunan mütevasıtlar vasıtasıyledir ki hükûmetle millet arasında temas en iyi surette teessüs ve idame olunabilir . Parlamenterizm rejimi bize bilcümle sağlam müesseselerin devam ve terakkisi için en iyi teminat olarak görünmektedir . Sizlere Türkiye Cumhuriyetinin 20 nisan 1924 tarihli teşkilâtı esasîye kanunun bir tercümesini taktime ictisar etmiş bulunuyoruz . Bana öyle geliyor ki bu kanun teşkilâtı esasîye kanunlarının en iyi kurulumlarından ve en müteakillerinden biridir . En eyilerinden ve parlamenterizm taraftarların en ziyade memnun edeceklerinden biridir . Çünkü millet mümessillerine bizde Büyük Millet Meclisine mümkün olduğu kadar salâhiyet hatta denebilir ki mutlak salâhiyet vermektedir . Asrî hayatın her türlü faaliyet rahasında halk kütlelerinin geniş emellerine ve vâsi ümitlerine tekabül eder .

Ve hal suretleri bulunmasının en gayretli taraftarı bulunuyoruz . Hükümet fırkası olan Cumhuriyet Halk Fırkası her türlü tecrübelerle mukabele edecek bir hüsnü aiyete maliktir . ve büyük bir iman samimiyeti ve tam bir itüam ile terakkî yolunda yürümektedir . Ve bundan dolayıdır ki halihazırın bütün zorluklarına rağmen istikbalı cesaret ve emniyetle mülâhaza edebiliyoruz . İstanbula gelmek için memleketlerinden geçen muharrırlara büyük kolaylıklar göstermek ve buraya geniş heyeti muharrırlar yollamak suretiyle bu konferansın muvaffakiyeti için kabil olan her şeyi yapan ve diğer bütün millî gruplara teşekkür borcumuzdur . Bu heyeti muharrırların azaları arasında yüksek salâhiyetler ve tecrübe edilmiş idealizmleriyle olduğu gibi birliğe karşı rabitaları ile tanışmış ve kendi memleketlerinin siyasi ve fikri hayatında büyük rol oynamış şahsiyetleri ihtiva eylediğini görmekte bahtiyarım .

Biliyorsunuz ki Türkiye Millet Meclisi birliğinin Türk grubu daha

Davet
Seyhan musiki yurdu reisliğinden :

23 Eylül akşamı yapılan heyeti umumiye toplantısında ekseriyet bulunamaması dolayısıyla içtimanın 30 Eylül pazar günü akşamı saat yirmi buçukta yapılmasına karar verilmiştir . O gün ve saatte Yurtlu arkadaşların Yurt binasını teşrifleri ehemmiyetle rica olunur . 3-2

Satılık ev

Hükümet konağı karşısında Seyhan sokağında Halk Fırkasının yan kapısı karşısındaki alt kat mağazası üstü katında 3 oda bir mutbah ve büyük bir sofayı havi taş hane satılıktır . Talip olanların yanındaki eve müracaatları . 6-2 4549

Seyhan muhasebei hususiye müdürlüğünden :

Siptilli mevkîinde kâin İdare-i Hususiye'ye ait dükkânlar , 123 lira 62 kuruş muhammen bedel üzerinden yaptırılacak olan saçakların aleni münakasaya vaz edilmiş olduğundan talip olanların şartnamayı görmek üzere her gün Muhasebe-i Hususiye dairesine ve yevmi ihale olan 27-9-934 perşembe günü saat dokuzda % 7,5 dipozito akçaları ile birlikte mezkûr gün ve saatte Encümeni-i Vilâyet müracaatları ilân olunur . 4514

10-15-20-26

Öz Türkçenin güzelliğini, tazeliliğini ve verimliliğini anlayanlara yazıklar olsun...

sinesinde teşekkül etmeden evvel dahi parlamentolar konferansının gayretlerini büyük bir dikkatle takip etmekten hali kalmamıştır . İçtimalarımızın müzakere ve neticelerine karşı baştan aşağı temamen ve dikkat halindedir . Bu konferansın teşekkülü ve muvaffakiyeti için gayretlerimize yardım zımnında her şeyi yapan Türkiye Cumhuriyet hükûmetine alenen teşekkürü de müsadenzile rica ederim . Yalnız bir milletin sesini yüksel tigi bir kürsü değil fakat bütün milletlerin , bütün ümit ve emellerinin makedisi bulabileceği hakikî parlamentolar arası beynelmilel bir kürsü olan bu yerden vaklaşmalarımıza yardım edebilir ve bu suretle parlamentolar birliği eserinde hissedilir bir merhale teşkil edilebilirse tarihte mevkîi daha büyük olacak [bu şanlı şehre hoş geldiniz] demekle samimi bir zevk , büyük bir sevinç duyuyorum . Bu dakikadaten büyük istediğimiz memleketimizde geçireceğiniz bu sayılı günlerde sıkılmamanızdır . Otuzuncu parlamentolar konferansına aziz milletlerimizin bizlere olan itimadına ve bizden beklediklerine layık muvaffakiyetler dilerim .

İstanbul : 24 (A.A) — Beynelmilel parlamentolar birliği Türk grubu reisi ve Büyük Millet Meclisi ikinci reisi Trabzon mebusu Hasan beyefendi konsey azası şerefine parapalas otelinde altmış kişilik bir öğle yemeği vermiştir .

İstanbul : 24 (A.A) — Büyük Millet Meclisi reisi Kâzım Paşa Hazretleri tarafından akşam saat 21,30 da Dolmabahçe sarayında parlamentolar birliği konferans azası şerefine büyük bir resmi kabul yapılmıştır .

Edirne : 24 (A.A) — Trakya valileri toplantılarına devam etmektedir . Bu günlerde köylere ait bazı hususların müzakeresinden sonra iktisadi rapor hazırlanmıştır . Yarın aynı rapor üzerinde tekrar çalışacak ve neticelendirilecektir .

FOTO COŞKUN

“ Agfa „ filmlerinin her çeşidi

Dünyaca meşhur (A G F A) filmlerinin en taze ve en bulunur . Fiyatlar , diğer bütün markalardan ucuzdur .

Amatör işleri en kısa zamanda verilir

Atölye fotoğrafları , vesika resimleri , agramanlar .

Talebeden tenzillâtla telifle ücret alınır .

□ □ □

FOTO COŞKUN :

Yağ Cami Civarı

Muhterem halkımıza müjdeler

ECE SUYU

Satlığa çıkarıldı

Hakikaten bütün suların Ecesidir . (*) Amanus dağlarının yalçın kayaları arasından köpürerek fıskıran bu çok kıymetli suyun asıl adı “ Ayrın baş punarı „ diye ön almış iken sıhhat ve ictimai muavenet Vekâlet celilesi tahlilden sonra bu suya “ ECE „ ismini uygun ve yakışır görmüştür . Vekâlet celilenin resmi raporu aşağıda yazılıdır . Muhterem halkımızın mezkûr resmi raporu bir kerre okumaları kâfidir .

ECE suyunu büyük bir iştihâ ve lezzetle içeceksiniz . ECE suyunu bir defa içtikten sonra başka suları behemehâl unutacaksınız . Çünkü cidden latif , hafif ve temizdir . Aynı zamanda çok hazimlidir . İki saat zarfında Acıkmak isterseniz yemekle beraber iki kadeh ECE içiniz kâfidir .

TOPTAN SATIŞ YERİ : Yağ Cami civarında helkeçiler karşısında (ALİ NASİBİ) Eczanesi yanındadır .

Ceyhanda satış yeri : Müskirat bayii Yusuf Ziya efendi

Mersinde „ „ : Mustafa Yunus ve kardeşler

Yetmiş beş kiloluk büyük damacana yüz yirmi — 120 — kuruştur .

Ece Türkçe kralı

29

Ziraat mektebi müdürlüğünden.

Mektebimizin Hazirana kadar muhtaç olduğu (50) bin kilo meşe veya çam odunu ile (5) bin kilo kömür münakasaya konulmuştur . Şeraiti anlamak isteyenler her gün mektep müdürlüğüne müracaat etmeleri ihale muamelesinin birinci Tegrinin 14 üncü pazartesi günü saat on beşte Ziraat müdürlüğü dairesinde yapılacağı ilân olunur . 4550

24-26-28-30

Tarsus belediye riyasetinden:

Belediye meclisi salonu için 20 gün müddetle açık münakasaya konulan kürsü , sandalya ve teferuatının ihalesi 934 senesi eylül ayının 30-uncu pazar günü saat 15 de yapılacağından talip olanların — pey akçaları ile birlikte belediyemize müracaatları ilân olunur . 4553 25-28

Zayi tezkire

Mücadele-i milliyede Bahkşer Askerî merkez hastahanesinden almış olduğum Askerlikten ihraç tezkiremi zayi ettim . Tezkirenin yenisini alacağımdan zayi olan tezkiremin hükmü kalmadığını ilân ederim . 4557 Adananın Cine köyünden 316 dogumlu Kadir oğlu All

Müjde . .

Yakında . .

Asrî Sinema açılıyor

Asrî sinema civarındaki belediyeye ait ev mağazalar pazarlıkla icara verilecektir .

Asrî sinema civarında Belediyeye ait ev ve altındaki iki mağaza ay içinde pazarlıkla icara verilecektir . Şartnameler Belediye başkanından istenilebilir .

Taliplerin her hafta cumartesi ve Salı günü saat on beşte encümenine müracaatları ilân olunur . 4556

Biçki ve dikiş yurdu

Refika Recep

On senedenberi memlekete bir çok kıymetli talebeler yetiştiren Adananın bu en eski müessesesi bu kerre biçki ve dikiş işlerini vatan Belçika ve Lâdevéz metotları , yapma çiçek ve yağlı boyama işlerini de açmıştır . Fiyatlarda geçen seneye nazaran yüzde yirmi zîlât vardır . Kayıt ve kabul muamelesi kapanmak üzeredir . Karşılığında bu yurda gireceklerin bir an evvel müracaat lazımdır .

Adres : Bebekli Kilise civarında Biçki ve Dikiş yurdu .

Yüniş

Kostümlük — Pardösülük Kumaşları

Güzel Adana Pazarında

BİR AY MÜDDETLE

FABRİKA FİYATINA SATILIYOR

İstifada ediniz

TÜRK SÖZÜ

Aziz müşteriler ! Bir ticarethane , bir devlet müessesesinin , bir fabrikanın kullandığı işer çirkin , düzensiz , bozuk olursa o müesse , o ticarethane , müşterileri üzerinde fena tesir bırakır . Türk Sözü Matbaası , yaptığı işlerle müşterilerini bu kötü vaziyette bırakmaz .

Eğer işlerinizi de intizam arıyorsanız , hem ucuz , hem güzel iş yaptırmak istiyorsanız Türk Sözüne müracaat ediniz .

11 YILLIK MÜESSESE

Umumi neşriyat müdürü
Mehmet Nurettin
Adana Türk sözü matbaası